

Anmälade företag

1. St1 Nordic Oy, 2082259-7 (FI),
Tripla Workey West, Firdonkatu 2 00520, PL 68, 00521 Helsingfors, Finland
2. Daytona HoldCo AS, 932 255 782 (NO), Postboks 8120, 4068 Stavanger, Norge

Ombud för 1 och 2: AA

Förvärvsobjekt

Biokraft International AB, 556528-4733, Kungsbron 1, 111 22 Stockholm

Saken

Anmälan enligt 4 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) om företagskoncentration;
biogasverksamhet

Beslut

Konkurrensverket lämnar St1 Nordic Oys och Daytona HoldCo AS bildande av ett gemensamt företag, 1Vision Biogas AB, samt St1 Nordic Oys och Daytona HoldCo AS indirekta förvärv, genom 1Vision Biogas AB, av gemensam kontroll över Biokraft International AB och St1 Biogas Business utan åtgärd.

Företagskoncentrationen och berörda företag

Den anmälda företagskoncentrationen

1. Anmälan om företagskoncentration enligt 4 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579), KL, inkom till Konkurrensverket den 18 december 2023. Den anmälda koncentrationen innefattar ett antal transaktioner. För det första planerar St1 Nordic Oy ("St1") och Daytona HoldCo AS ("Daytona") (tillsammans de "anmälade företagen") att bilda ett gemensamt företag, 1Vision Biogas AB ("1Vision Biogas"). För det andra avser St1 och Daytona att överföra sitt nuvarande ägande i Biokraft International AB ("Biokraft") till 1Vision Biogas. Efter den konsolideringen kommer 1Vision Biogas att kontrollera cirka 55 procent av aktierna och rösterna i Biokraft. Därmed är 1Vision Biogas skyldigt att lämna ett budpliktsbud avseende resterande aktier i Biokraft inom fyra veckor, om inte inom samma tid 1Vision Biogas aktieinnehav i Biokraft minskas så att det inte längre uppgår till 30 procent eller mer av rösterna i Biokraft. Avslutningsvis avser St1 att överföra sina biogastillgångar ("St1 Biogas Business") till 1Vision Biogas.
2. De anmälda transaktionerna utgör en företagskoncentration enligt 1 kap. 9 § KL.

St1

3. St1 är en nordisk företagsgrupp med verksamhet inom bland annat a) försäljning av drivmedel på tankstationer, b) raffinering av bränslen, c) grossist- och direktförsäljning av energiprodukter och tjänster såsom eldningsolja och elavtal, d) produktion och försäljning av förnybar energi, inklusive vindkraft och geotermisk energi, e) logistik samt f) produktion och försäljning av biogas.
4. St1 Biogas Business inkluderar St1:s befintliga verksamhet inom biogasproduktion, uppgradering av biogas, förvätskning och raffinering, export och import samt distribution i hela Norden. I Sverige har St1 Biogas Business tre produktionsanläggningar för biogas med uppgraderingskapacitet. St1 har också tre uppgraderingsanläggningar för biogas där ingen egen produktion sker, utan där biogas som produceras av andra producenter uppgraderas till biometan. St1 Biogas Business inkluderar vidare ett uppgraderings- och förvätskningsraffinaderi.
5. Den biogas som St1 producerar distribueras och säljs huvudsakligen genom företagets tankstationer. Utöver det säljer St1 en begränsad volym biogas till andra återförsäljare och till andra kunder på grossistnivå. Vidare köper St1 biogas från andra biogasproducenter i Sverige samt importerar biometan.

Daytona

6. Daytona är ett investeringsbolag som kontrolleras av HitecVision New Energy Fund. HitecVision-fonderna investerar i företag som bidrar till att driva omställningen från fossilbaserade till förnybara energikällor vilket inbegriper energiproducenter, infrastrukturägare och tjänsteleverantörer.

1Vision Biogas

7. 1Vision Biogas är ett nybildat bolag utan tidigare verksamhet.

Biokraft

8. I Sverige är Biokraft främst verksamt inom produktion och grossistförsäljning av biogas. Dessutom erbjuder Biokraft tjänster relaterade till byggnation av biogasanläggningar och produktion av biogödsel. Biokraft har tre produktionsanläggningar i Sverige, samtliga i Stockholmsregionen. Under 2022 levererade Biokraft endast komprimerad biogas. Under 2023 påbörjade Biokraft driftsättning av en anläggning för produktion av flytande biogas. Biokraft säljer den biogas som företaget producerar på grossistnivå.

Förutsättningar för beslutet

9. En företagskoncentration som prövas enligt 4 kap. 1 § KL ska förbjudas om den är ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd del av det. Vid prövningen av om en koncentration ska förbjudas ska särskilt beaktas om den medför att en dominerande ställning skapas eller förstärks. Ett förbud får meddelas endast om inga väsentliga nationella säkerhets- eller försörjningsintressen därigenom åsidosätts.

Konkurrensverkets utredning

10. Inom ramen för utredningen har Konkurrensverket initialt kontaktat kunder och konkurrenter till St1 och Biokraft för att inhämta synpunkter på företagskoncentrationen. Som ett resultat av dessa kontakter höll Konkurrensverket uppföljande möten med ett antal kunder och konkurrenter. Därutöver har Konkurrensverket haft möten med såväl en branschorganisation som med relevanta svenska myndigheter.

Allmänt om produktion och försäljning av biogas

11. Biogas är ett biobränsle som framställs genom anaerob nedbrytning av organiskt material, till exempel industriavfall, jordbruksavfall, energigrödor, slam från avloppsvattenrening och bioavfall (matavfall). Biogas produceras antingen som komprimerad biogas ("CBG") eller flytande biogas ("LBG"). LBG produceras i förvätskningsanläggningar där gasen görs flytande genom nerkylning medan CBG komprimeras vid ett visst tryck. Även efter

komprimering har CBG en lägre energidensitet än LBG. Vid produktion av biogas uppstår biogödsel som en biprodukt.

12. Biogas kan användas för samma ändamål som naturgas. De primära användningsområdena är fordonsbränsle, industriella ändamål och uppvärmning och generering av elektricitet. För att öka energinnehållet i biogas så att gasen kan användas som fordonsbränsle eller i gasnät, renas den från koldioxid och kallas därefter biometan.
13. I Sverige distribueras biogas i allmänhet via det sydvästsvenska gasnätet, gasnätet i Stockholmsområdet, lokala nät och via lastbilstransporter. Det sydvästsvenska gasnätet är sammankopplat med det danska gasnätet som i sin tur är sammankopplat med det europeiska gasnätet. Direkt import av biogas är möjligt med hjälp av lastbilar eller via LNG-terminaler i Nynäshamn och Lysekil.

Bedömning

Relevant marknad

Inledning

14. Avgränsning av relevant marknad är ett verktyg som används för att finna och fastställa gränserna för konkurrensen mellan företag. Det huvudsakliga syftet med att avgränsa den relevanta marknaden är att på ett systematiskt sätt fastställa vilka konkurrensbegränsningar de berörda företagen utsätts för.
15. Den relevanta produktmarknaden omfattar i första hand de produkter eller tjänster som köparna anses vara utbytbara, det vill säga sådana produkter eller tjänster som på grund av pris, funktion och egenskaper i övrigt kan tillfredsställa samma behov hos köparen. Den relevanta geografiska marknaden omfattar det område inom vilket de berörda företagen tillhandahåller de relevanta produkterna eller tjänsterna, inom vilket konkurrensvillkoren är tillräckligt likartade och som kan skiljas från angränsande geografiska områden på grund av väsentliga skillnader i konkurrensvillkoren.

De anmälade företagens uppfattning om relevant marknad

16. De anmälade företagen anför sammanfattningsvis följande vad gäller de relevanta produktmarknader och geografiska marknader som bör vara tillämpliga för Konkurrensverkets prövning av den aktuella företagskoncentrationen.

Relevant produktmarknad

17. Produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas. Biogas och naturgas kan anses utgöra separata produktmarknader i Sverige mot bakgrund av bland annat olika pris, skatter och miljöfördelar. Europeiska kommissionen ("kommissionen") har övervägt en segmentering baserat på slutanvändning vad gäller naturgas.¹ Enligt de anmälade företagen är det inte nödvändigt med en sådan segmentering för biogas eftersom samma typ av biogas (eller endast lätt modifierad sådan) kan användas för flera olika ändamål, leveranserna sker med hjälp av samma metoder, majoriteten av St1:s och Biokrafts konkurrenter säljer till alla typer av grossistkunder samt eftersom den övervägande majoriteten av St1:s producerade biogas är avsedd för återförsäljning som fordonsbränsle. Kommissionen har vidare övervägt en segmentering mellan naturgas i gas respektive flytande form men den exakta avgränsningen lämnades öppen.² Enligt anmälan kan en segmentering mellan CBG och LBG övervägas eftersom produktionsprocessen, kunderna, distribution och pris skiljer sig åt. Flera producenter tillverkar dock såväl LBG som CBG. Mot denna bakgrund bör den relevanta produktmarknaden avgränsas till marknaden för produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas. Den exakta avgränsningen kan dock lämnas öppen.
18. Inköp av råmaterial (biomassa). De anmälade företagen anför att även om det finns kvalitativa skillnader mellan olika typer av organiskt avfall (främst på grund av olika energidensitet) kan flera typer av organiskt avfall användas för produktion av biogas. Dessutom, även om olika produktionsanläggningar använder olika typer av råmaterial finns det också fall där samma typ av råmaterial används. Mot denna bakgrund bör den relevanta produktmarknaden avgränsas till marknaden för inköp av råmaterial (biomassa) vilken bör omfatta alla typer av råmaterial utan ytterligare segmentering.
19. Försäljning av biogödsel. De anmälade företagen anför att kommissionen har ansett att det finns flera separata produktmarknader för biogödsel.³ Mot bakgrund av St1:s och Biokrafts begränsade verksamhet inom försäljning av biogödsel kan den exakta avgränsningen lämnas öppen.
20. Detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon. De anmälade företagen anför att marknaden för produktion, inklusive grossistförsäljning, bör skiljas från marknaden för detaljistförsäljning. De noterar att kommissionen har gjort en sådan skillnad vad gäller naturgas.⁴ Detaljhandelsmarknaden för försäljning av fordonsgaser kan vidare ses som separat från den bredare produktmarknaden för fordonsbränslen. En

¹ Kommissionens beslut i COMP/M.7936 *Petrol / Geoplin*, 10 mars 2017, punkt 25.

² Kommissionens beslut i COMP/M.7936 *Eni / Sonatrach / Equinor / In Salah JV*, 2 december 2022, punkt 31-34.

³ Kommissionens beslut i COMP/M.7784 *CF Industries Holdings / OCI Business*, 4 december 2015.

⁴ Kommissionens beslut i COMP/M.7936 *Petrol / Geoplin* 10 mars 2017, punkt 17.

segmentering mellan CBG och LBG skulle kunna övervägas eftersom fordon är konstruerade för att använda antingen CBG eller LBG. Ur ett leveransperspektiv kan dock stationsnätsoperatörer erbjuda gas för båda typer av gasdrivna motorfordon. Mot denna bakgrund bör den relevanta produktmarknaden avgränsas till marknaden för detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon.

Relevant geografisk marknad

21. Produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas. De anmälade företagen anför att principen om massbalansering, eller gröngasprincipen, säkerställer att biogasproducenter och konsumenter som är anslutna till gasnät i Sverige kan handla biogas från andra områden om inmatningen av biogas i gasnätet motsvarar uttaget på nationell nivå. Principen omfattar all biogas som distribueras i Sverige vilket innebär att den svenska marknaden fungerar som en enda marknad trots att de fysiska gasnäten inte alla är sammankopplade.⁵ Biogas kan även transporteras med hjälp av lastbil. LBG kan med lönsamhet transporteras med hjälp av lastbil över hela Sverige. Förutom via gasnätet kan CBG transporteras med lastbil med lönsamhet upp till 400 km. Som en följd av principen om massbalansering kan CBG lastas på lastbilar vid den punkt som ligger närmast kunden och därmed täcka hela Sverige. Mot denna bakgrund bör den relevanta geografiska marknaden vara åtminstone nationell och omfatta hela Sverige. Den exakta avgränsningen kan dock lämnas öppen.
22. Inköp av råmaterial (biomassa). De anmälade företagen anför att avståndet som råmaterial kan transporteras till konkurrenskraftiga priser kan variera beroende på typen av råmaterial (och dess energidensitet) och energipriser. I genomsnitt är avståndet cirka 200 km. Mot denna bakgrund bör den relevanta geografiska marknaden avgränsas till sannolikt regional med en radie på cirka 200 km. Eftersom St1 och Biokraft endast har överlappande produktionsanläggningar i Stockholmsregionen bör den relevanta geografiska marknaden avgränsas till Stockholmsregionen. Den exakta avgränsningen kan dock lämnas öppen.
23. Försäljning av biogödsel. De anmälade företagen anför att kommissionen har ansett att marknadsavgränsningen för globala producenter av biogödsel kan omfatta antingen hela EES eller hela världen även om den exakta avgränsningen har lämnats öppen.⁶ St1 och Biokraft kan dock med lönsamhet transportera biogödsel endast inom en snäv radie. Mot denna bakgrund bör den relevanta geografiska marknaden avgränsas till sannolikt lokal. Den

⁵ <https://www.energigas.se/fakta-om-gas/biogas/faq-om-biogas/vad-ar-grongasprincipen/#:~:text=Den%20s%C3%A5%20kallade%20gr%C3%B6ngasprincipen%20ger,vid%20handel%20med%20gr%C3%B6n%20el> (2024-01-25).

⁶ Kommissionens beslut i COMP/M.7784 *CF Industries Holdings / OCI Business*, 4 december 2015, punkt 40.

exakta avgränsningen kan dock lämnas öppen mot bakgrund av St1:s och Biokrafts begränsade verksamt inom försäljning av biogödsel.

24. Detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon. Mot bakgrund av kommissionens praxis bör den relevanta geografiska marknaden för detaljhandelsförsäljning av gas enligt anmälan vara sannolikt nationell.⁷

Konkurrensverkets bedömning av relevant marknad

Relevant produktmarknad

25. Vad gäller produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas, försäljning av biogödsel respektive detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon har det inte framkommit något under utredningen som talar för andra produktavgränsningar än de som de anmälade företagen anger. På begäran av Konkurrensverket har de anmälade företagen även tillhandahållit marknadsinformation separat för CBG respektive LBG.
26. Vad gäller inköp av råmaterial (biomassa) har det under utredningen framkommit att omhändertagande av matavfall vid biogasanläggningar skulle kunna utgöra ett separat segment. En anledning synes vara att en biogasanläggning kan vara specialiserad på att använda just matavfall som råmaterial. Detta eftersom det i anläggningarnas röttankar finns en bakteriekultur som är framtagen för att hantera specifika råmaterial (till exempel matavfall). För det fall råmaterial som bakteriekulturen inte är lämpad för introduceras i tankarna minskar produktionen. Från ett utbudsperspektiv påverkar detta utbytbarheten mellan olika anläggningar då kommuner, som ansvarar för insamling av matavfall, endast kan transportera matavfallet till specifika anläggningar. Det är därtill inte tillåtet att bränna matavfall och kompostering är mycket ovanligt. Utredningen ger även stöd för att matavfall är ett råmaterial som ger relativt mycket biogas.
27. För bedömningen av företagskoncentrationens effekter har det dock inte bedömts nödvändigt att fastställa den exakta omfattningen av någon relevant produktmarknad.

Relevant geografisk marknad

28. Vad gäller inköp av råmaterial (biomassa), försäljning av biogödsel respektive detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon har det inte framkommit något under utredningen som talar för andra geografiska avgränsningar än de som de anmälade företagen anger.

⁷ Kommissionens beslut i COMP/M.7936 *Petrol / Geoplan* 10 mars 2017, p. 17.

29. När det kommer till det potentiella segmentet omhändertagande av matavfall pekar utredningen på att den geografiska omfattningen sannolikt är regional i likhet med för inköp av råmaterial (biomassa).
30. Vad gäller produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas har det under utredningen inkommit synpunkter på att den marknaden skulle kunna vara mindre än nationell, till exempel regional, och då omfatta exempelvis Stockholmsregionen. De utredningsåtgärder som Konkurrensverket vidtagit mot bakgrund härav ger emellertid inte stöd för en sådan snävare avgränsning.
31. För bedömningen av företagskoncentrationens effekter har det dock inte bedömts nödvändigt att fastställa den exakta omfattningen av någon geografisk marknad.

Inget påtagligt hämmande av en effektiv konkurrens

Inledning

32. Konkurrensverket har att bedöma huruvida den anmälda företagskoncentrationen påtagligt skulle hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd del av det. Faktorer som har betydelse för denna bedömning är de samgående företagens marknadsandelar och andra faktorer som kan hämma eller främja konkurrensen, såsom förekomsten av faktisk eller potentiell konkurrens samt köpmakt.

Bedömning effekter

33. Företagskoncentrationen ger enligt de anmälade företagen upphov till tre horisontella samband, nämligen a) produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas, b) inköp av råmaterial (biomassa) och c) försäljning av biogödsel. Vidare uppkommer ett vertikalt samband, nämligen produktion, inklusive grossistförsäljning, av biogas (uppströms) och detaljhandelsförsäljning av biogas som drivmedel för motorfordon (nedströms).
34. När det kommer till de i anmälan identifierade horisontella sambanden har St1 och Biokraft en uppskattad gemensam marknadsandel som ligger på en nivå där företagskoncentrationer i allmänhet anses inte hämma en effektiv konkurrens. Motsvarande gäller även för det vertikala sambandet.
35. Som redogörs för ovan har det under utredningen inkommit synpunkter rörande ett potentiellt separat segment för omhändertagande av matavfall vid biogasanläggningar. Marknadsaktörer har pekat på att St1 och Biokraft är två av de större biogasproducenterna med förmåga att omhänderta matavfall i Stockholmsregionen och att St1 och Biokraft har konkurrerat om att få hantera kommunernas matavfall med följden att kommuner i vissa fall

kunnat lämna sitt matavfall till St1 eller Biokraft på mycket förmånliga villkor. I och med företagskoncentrationen finns det en oro för att en sammanslagen enhet kommer höja avgifterna för inpassering med matavfall till biogasanläggningen (grindavgifter) och att övriga producenter kommer följa denna höjning. Det har också framkommit uppgifter om att det är förknippat med betydande investeringar att uppföra en rötkammare. Med anledning av dessa synpunkter har Konkurrensverket inhämtat ytterligare uppgifter i ärendet.

36. Vad gäller koncentrationsnivå och marknadsstyrka har framkommit att St1 och Biokraft kommer att bli nummer två på marknaden efter Tekniska Verken i Linköping. De två största aktörernas gemensamma andel gällande omhändertagande av matavfall i Stockholmsregionen kommer uppskattningsvis överstiga 50 procent. Samtidigt finns redan i dag andra biogasproducenter kapabla att omhänderta matavfall i Stockholmsregionen, såsom Stockholm Exergi, Biogasbolaget Mellansverige, Uppsala Vatten och Avfall, VAFAB, SYVAB och Eskilstuna Biogas.
37. I tillägg till ovan förväntas den allmänna produktionskapaciteten, inklusive kapaciteten för omhändertagande av matavfall, öka betydligt inom en snar framtid. Denna kapacitetsökning skulle kunna motverka den sammanslagna enhetens möjligheter att sänka de priser som betalas till kommunerna för alternativt höja det pris som kommunerna betalar för omhändertagande av matavfall. Vidare håller kommunerna på att organisera centrala anläggningar där matavfallet lastas om till andra typer av transporter, vilket innebär att det avstånd matavfallet kan transporteras kommer att öka. Många kommuner har redan ingått avtal med låga priser på löptider som överstiger den tid det tar för kommunerna att organisera sin omlastningskapacitet och för behandlingskapaciteten på marknaden att öka.
38. Konkurrensverket noterar också att marknaden för inköp av matavfall har utvecklats från en marknad för tillhandahållande av bortskaffningstjänster till en råvarumarknad, där bland annat matavfall köps som insatsvara nödvändig för att realisera värde senare i produktionskedjan. I affärsmodellen överstiger värdet av slutprodukten, biogas, värdet av en grindavgift för omhändertagande av matavfall.
39. Vid en samlad bedömning finner Konkurrensverket att den sammanslagna enheten efter företagskoncentrationens genomförande kommer att vara en av flera aktörer som erbjuder omhändertagande av matavfall i Stockholmsregionen. Enheten kommer dessutom möta ökad konkurrens från övriga aktörer i ljuset av pågående kapacitetsökningar i Stockholmsregionen. Mot bakgrund av tillämplig affärsmodell är det av större värde för biogasproducenterna att säkra tillgången på råvaror, såsom matavfall, och därigenom hålla produktionen i gång, än att höja grindavgifterna.

Slutsats

40. Sammantaget finner Konkurrensverket att den aktuella företagskoncentrationen inte är ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom Sverige i dess helhet eller en avsevärd del av landet. Företagskoncentrationen ska, med beaktande av vad som anförts ovan, lämnas utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av funktionsansvariga Maria Ulfvensjö Baltatzis. Föredragande har varit konkurrensrådet Johan Wahlbom.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namnunderskrift.

Maria Ulfvensjö Baltatzis

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.